

Ledare för kollegialt lärande

Skolverket

Att främja ett lärande och utvecklande klimat

4 juni 2019

Lena Göthe

lena.gothe@pluspil.se

@lenagothe

pluspil.se

Föreläsningens syfte

Att hos ledare för kollegialt lärande utveckla medvetenhet om förhållningssätt, strukturer och metoder som främjar ett lärande och utvecklande klimat.

Plus+Pil=>

Innehåll

Varför ägnar vi oss åt kollegialt lärande idag?

Utmaningar i ledandet av kollegialt lärande

Olika dimensioner av ledandet

Kollegialt lärande för utveckling av elevernas lärande

Forskning om skolutveckling

Skollag;

SFS 2010:800

Utkom från trycket
den 6 juli 2010

Utformningen av utbildningen

5 § Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

PLUS+PIL=>

Kollegialt lärande

Pil = >

Villkor för skolutveckling (som har effekt på elevernas lärande)

- Elevernas lärande i centrum för det kollegiala lärandet
- Ett team som lär, testar och utvecklar som en del av vardagsarbetet
- Lärande som systematisk undersökande reflektion
- Fokus på professionellt kunnande och förmågor
- Långsiktigt fokus och gemensamma verktyg i lärandet
- Tydliga strukturer (organisation) för lärares lärande

(Fritt från Timperley och Joyce & Showers)

Moment A

Individuell
förberedelse

Moment B

Kollegialt arbete

Gemensam
uppföljning

Aktivitet

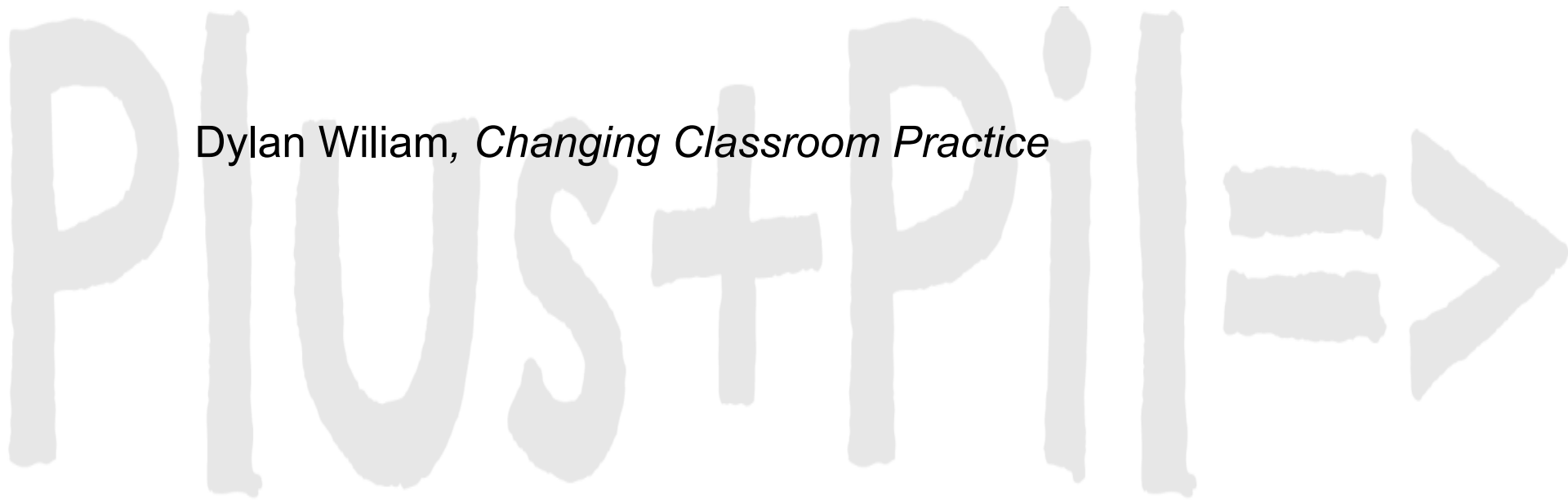
Moment D

Moment C

Verksamhetsnära kompetensutveckling,
Skolverkets lärportal

“If we want to change what teachers do in classrooms, then we need to focus on those actions directly. As Millard Fuller, founder of Habitat for Humanity, has said, "It is generally easier to get people to act their way into a new way of thinking than it is to get them to think their way into a new way of acting.”

Dylan Wiliam, *Changing Classroom Practice*

Undervisning/
elevers lärande

Systematiskt
kvalitetsarbete

Allt är delar av
en och samma
process

Kompetens-
utveckling

Kollegialt
lärande

Skolutveckling

Mandatet

Hur blir ett mandat verklighet?

PLUS+PIL =>

Tydligt uppdrag

Tydlig överenskommelse mellan skolledare och ledare för kollegialt lärande:

Förväntningar

Ramar

Hur skapas transparens mot kollegor?

Tydligt uppdrag, forts.

Stärk mandatet i ett formande med dina kollegor:

Formulera vad det är ni ska göra tillsammans

Förväntningar både på dig och de enskilda deltagarna i det kollegiala lärandet – betona att du fungerar som ”processledare”, inte som ”expert”!

Betona ditt eget lärande!

Tänk på att mandat också formas av tillit!

Per Kornhall & Karin Rönnerman

Ledare av kollegialt lärande:

Individuell kompetens

Organisatorisk kompetens

"Expert"

"Processledare"

PLUS + Pili = >

Alma Harris, *"Distributed leadership matters"*

En otydlig struktur för kollegialt lärande

Gruppen är lämnad åt sig själv och har ett stort friutrymme.

Gruppens mandat och uppgift är oklar.

Ledaren för det kollegiala lärandet har otydligt mandat och uppgiften är oklar.

Kopplingen till elevernas lärande är svag. De frågor som står i fokus handlar om enskilda elever eller ordningsfrågor.

Gruppen pratar mycket om sina erfarenheter men utmanar inte förståelser.

Försöken till lärande präglas av "kängurufokus".

Inga fungerande rutiner för möten. Låg grad av samband mellan olika möten. Överenskommelser glöms bort.

Ledaren för det kollegiala lärandet ser sig enbart som en del av gruppen och känner sig sviken av ledningen.

En tydlig struktur för kollegialt lärande

Gruppen har klart och tydligt mandat och dess funktion är definierad.

Ledaren för det kollegiala lärandet har ett tydligt mandat och uppgiften är klar.

Lärgruppens arbete är inriktat på de strategier med betydelse för att eleverna når målen effektivt och för att deras förmåga att lära utvecklas.

Lärandet är strukturerat och cykliskt.

Tydligt långsiktigt fokus i lärandet.

Ledaren för det kollegiala lärandet är en processledare = Verkar för att allas kunskaper kommer fram och att gruppen arbetar med de uppgifter man gemensamt kommit överrens om.

Ledaren för det kollegiala lärandet fungerar som samordnare mellan skolledningen och gruppen.

Pedagogiskt ledarskap? Vad gör man när man leder sina kollegor?

Vi gör ett tyst samtal:

PLUS

Dimensioner av pedagogiskt ledarskap

Uppgiftsorienterat – inriktat på att skapa ett tydligt fokus på och en gemensam förståelse av de uppgifter som är aktuella för gruppen

Processorienterat – inriktat på att främja lärande processer som utmanar och utvecklar förståelser

Relationsorienterat – inriktat på att skapa trygga relationer för ett utvecklande lärklimat

Att främja lärande och utveckling i både mikro- och makroprocess:

- Tydligt fokus på uppgiften
- Tydligt kommunicerat syfte med ett möte
- Tydligt mandat och kommunicerat syfte med din roll (i möten är det viktigt med tydliga roller generellt)
- Processer och redskap för lärandet, t ex Skolverkets moduler som skapar kontinuitet över tid
- Samtalsprotokoll för att främja lärandet (och inte för snabbt gå in i görandet)
- Samtalsmetoder för att främja att alla tankar bidrar till lärandet

Mot ett kollegialt lärande som utgör navet i det systematiska kvalitetsarbetet

- Vi ser kvalitetsarbetet som ett lärande snarare än ett "görande".
- Vi organiserar för kontinuerligt lärande snarare än för projekt.
- Analysen av elevernas resultat inkluderas i ett kontinuerligt kollegialt lärande.
- Vi gör "skolanalyser" och "undervisningsanalyser" snarare än "eleanalyser".
- Vi har valt ut och prioriterat tydliga fokusområden i utvecklingen av undervisningen.
- Vi bygger in kollegiala observationer i lärandet.
- Vi dokumenterar vårt kollegiala lärande och använder dokumentationen i vårt utvecklingsarbete.

”Vad är det du har förstått som inte jag har förstått och hur kan jag ta mig mot din förståelse?”

PIU - I I =>

Litteraturtips:

Blossing, Ulf & Wennergren, Ann-Christine. (2019). *Kollegialt lärande – resan mot framtidens skola*. Lund: Studentlitteratur

Hirsh, Åsa. (2017). *Formativ undervisning – utveckla klassrumspraktiker med lärandet i fokus*. Stockholm: Natur och kultur

Katz, Steven & Ain Dack, Lisa. (2017) *Professionsutveckling och kollegialt lärande: framgångsstrategier och utvecklande motstånd*. Stockholm: Natur och kultur

Timperley, Helen. (2013) *Det professionella lärandets inneboende kraft*. Lund: Studentlitteratur